

בש"פ 4691/21 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 4691/21

לפני: כבוד השופט ד' מינץ

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט נ' סילמן) במ"ת 39050-05-21 מיום 1.7.2021

תאריך הישיבה: כ"ו בתמוז התשפ"א (6.7.2021)

בשם העורר: עו"ד מוטי לוי

בשם המשיבה: עו"ד עינת גדעוני

החלטה

לפני ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 על החלטת בית המשפט לנוער בבית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופט נ' סילמן) במ"ת 39050-05-21 מיום 1.7.2021 בגדרה נקבע כי העורר יושם במעון "נוה חורש" תחת צו הסתכלות וששילובו במעון יהיה ב"מרחב המגן" ולא ב"מרחב הקידום".

עמוד 1

1. ביום 20.5.2021 הוגש נגד העורר, בן 16, כתב אישום המייחס לו עבירות של מעשה סדום, מעשים מגונים, סחיטה באיומים, תקיפה הגורמת חבלה של ממש, החזקת סכין שלא כדין ופגיעה בפרטיות. לפי עובדות כתב האישום, על רקע חוב בסך 200 ש"ח שחב המתלון לעורר, איים העורר על המתלון שהוא יפגע בו, איים לחתוך את איבר מינו, גרם לכוויה באשכיו באמצעות להבת מצית, הכריח אותו למצוץ את איבר מינו לאחר שכרך את ידיו, החדיר מקל לפי הטבעת שלו, והתיישב על פניו. כמו כן, פרסם באמצעות אפליקציית "וואטסאפ" סרטון של המתלון אווז באיבר מינו לאחר שהורה לו לעשות כן.

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצר העורר עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו. ביום 8.6.2021 נקבע בהסכמת העורר כי קיימות ראיות לכאורה ועילת מעצר בעניינו. בתסקירים שהוגשו לפי הוראת בית המשפט, המליץ שירות המבחן על חלופת מעצר מוסדית במעון אבחון והסתכלות "נווה חורש" (להלן: המעון) שבכוחה לאיין את מסוכנותו ולספק תמונה רחבה בנוגע למענים הטיפוליים להם הוא זקוק ולמסגרת המשך עבורו. עם זאת צוין כי המעון בתפוסה מלאה וכי קליטתו תתאפשר במועד מאוחר יותר. בהודעה מעדכנת מיום 22.6.2021 הודיעה המשיבה כי על אף המלצת שירות המבחן עמדתה בתיק היא למעצר עד תום ההליכים. ביום 29.6.2021 הוגש תסקיר שלישי בו צוין כי לאחר ראיון שנערך עם העורר הוא נמצא מתאים להיקלט במעון וכי קליטתו תתאפשר ביום 6.7.2021 ל"מרחב הקידום" במעון ולא ל"מרחב המגן", המאובטח וההדוק יותר, הנמצא בתפוסה מלאה. בדיון שהתקיים ביום 1.7.2021 ציינה קצינת המבחן בין היתר, כי מהמעון נמסר שיתפנה מקום ב"מרחב המגן" כשבועיים מאוחר יותר וכי ניתן להעביר את העורר בתור התחלה ל"מרחב הקידום" אשר גם הוא מפקח ומאובטח.

3. בהחלטתו מאותו יום הורה בית המשפט, בניגוד לעמדת המשיבה אשר עמדה על מעצרו המלא של העורר, על השמתו במעון תחת צו הסתכלות מכוח סעיף 20א לחוקהנוער (שפיטה, ענישהודרכיטיפול), התשל"א-1971 למשך 70 ימים. עם זאת, נוכח מידת המסוכנות הנשקפת מהעורר נקבע כי הוא ישולב ב"מרחב המגן" ולא ב"מרחב הקידום", וזאת קרוב ככל האפשר ליום 14.7.2021 ולא לפני 7.7.2021, בדרך של העברה "דלת אל דלת" מבית המעצר למעון. נקבע כי יש להעדיף את המעון על פני מעצר מאחורי סורג ובריא וזאת בהתייחס לעובדה שמדובר בקטין אשר לגביו מעצר צריך להיות מוצא אחרון גם כשמדובר בעבירות קשות; להמלצת שירות המבחן; לנסיבות חייו הקשות של העורר; למאפייניו הייחודיים של המעון; ולכך שלכאורה מעשיו של העורר ככלל נועדו לבזות את המתלון יותר משמטרתם הייתה סיפוק מיני. באשר להעדפת "מרחב המגן", גם אם נדרש זמן נוסף לצורך כך, נקבע כי תוצאה זו מתבקשת בשים לב למסוכנותו הגבוהה של העורר הנלמדת מחומרת המעשים המיוחסים לו ומהרקע שלו בשימוש בסמים; לכך שמדובר בהפניה שלישית לשירות המבחן לאחר הפניות על רקע שימוש בסמים ואלומות; לכך שהעורר אובחן בעבר כבעל נטייה להיגרר למקומות שליליים; ולתסקיר אשר ציין "קושי בהיעדר רתיעה" והציג את המעון כמסגרת המאופיינת ב-"רמת השגחה ופיקוח גבוהים" ולעת הזו יש לשמר רמה מקסימלית של השגחה ופיקוח.

4. מכאן לערר שלפני במסגרתו טוען בא-כוח העורר כי שגה בית המשפט אשר לא הורה על העברת העורר למעון כבר ביום 6.7.2021. העורר הוא קטין עם נסיבות חיים אישיות מורכבות ובהתאם לכך היה על בית המשפט להיעתר להמלצת שירות המבחן משלא הוצגו שיקולים כבדי משקל לסטות ממנה. כפי שציין שירות המבחן אין הבדל משמעותי בין המרחבים במעון והעורר יוכל לעבור ביניהם לאחר שיתפנה מקום עבורו. העורר גם הוכיח את עצמו בתקופת המעצר הממושכת שלו.

5. המשיבה התנגדה להעברת העורר ל"מרחב הקידום" במעון. היא הבהירה בראשית טיעוניה את ההבדלים בין שני המרחבים - בשונה מ"מרחב הקידום", "מרחב המגן" הוא מרחב בעל מאפיינים של מעון נעול והוא אף מוגדר

ככזה. רמת הפיקוח ב"מרחב המגן" - הן הפיקוח האנושי והן הפיקוח הפיזי - היא מוגברת, ובתוך המרחב מתקנים יעודיים לשמירה ולהשגחה על נערים הזקוקים למעון נעול. לפיכך, לטענת המשיבה, נוכח המעשים החמורים ביותר המיוחסים לעורר, אין מקום לקחת סיכון ולהסתפק ברמה פחותה של השגחה ופיקוח ולו לזמן קצוב. בנוסף, אוכלוסיית הנערים המצויה ב"מרחב הקידום", אשר חלקה אוכלוסייה מוחלשת, עלולה להיזק משילובו של העורר בתוכם. מדובר בעיכוב של שמונה ימים בלבד ולכן, בשקלול הכולל של כל הנסיבות הרלוונטיות לעניין, אין מקום להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי.

6. דין הערר להידחות. ראשית יאמר כי חרף המלצת שירות המבחן לפיה יש מקום להעביר את העורר לאלתר למעון ולו ל"מרחב הקידום", בית המשפט אינו כבול בהמלצה זו, גם כאשר מדובר בנער, אם בנסיבות העניין הוא סבור שנשקפת ממנו סכנה לזולתו (וראו לדוגמה: בש"פ 4811/18 עאמר נ' מדינת ישראל (26.6.2018); בש"פ 6835/20 קריספי נ' מדינת ישראל (11.10.2020)). כפי שהובהר בדיון שלפני, קיים הבדל משמעותי בין שני המרחבים, ואין מקום "להתפשר" ולהעביר את העורר למרחב הפחות מוגן רק בשל כך שטרם התפנה מקום במרחב המפוקח והמוגן המתאים לצרכיו של העורר בנסיבות העניין. שילוב העורר במרחב המתאים לצרכיו אינו דבר טכני אלא עניין מהותי, ויש ליתן משקל מכריע לסכנה הנשקפת ממנו נוכח המעשים החמורים ביותר המיוחסים לו בכתב האישום. כפי שציינה המשיבה יש גם לתת משקל לטובתם ושלומם של שוהי "מרחב הקידום" לבל יאונה להם רע מהימצאות העורר בקרבתם. אמת, שמונה ימי מעצר אינם דבר של מה בכך לנער בן 16. ואולם בנסיבות העניין לא מצאתי כל עילת התערבות בהחלטת בית המשפט המחוזי, ואיני רואה מנוס מלאמצה.

הערר נדחה.

ניתנה היום, כ"ו בתמוז התשפ"א (6.7.2021).

ש ו פ ט